

PM 2017:45 RVI+VIII (Dnr 159-98/2017)

Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland

Remiss från Socialstyrelsen
Remisstid den 10 mars 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Föredragande borgarråden Åsa Lindhagen och Clara Lindblom anför följande.

Ärendet

Socialstyrelsen har remitterat Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland till Stockholms stad för yttrande.

Socialstyrelsen har tagit fram ett förslag till nya föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland (utanför EU/ESS). Bestämmelser om legitimation finns i patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, och patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), PSF. Det är Socialstyrelsen som prövar behörighetsfrågor, bland annat ansökningar om legitimation.

Socialstyrelsen anser att det är angeläget att i föreskrifter reglera de krav som den sökande ska uppfylla för att få legitimation i Sverige. En icke författningsreglerad process bedöms inte vara optimal, vare sig när det gäller effektivitet eller rättssäkerhet. Det är viktigt att rättsläget klarläggs så att det inte längre framstår som oklart vad Socialstyrelsen kan ställa för krav när det till exempel gäller kunskapsprov och språkkunskaper.

Avsikten är att författningen ska träda i kraft den 1 juni 2017.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och anser att de kan skapa en mer enhetlig och effektiv

legitimationsprocess för den aktuella målgruppen samtidigt som patientsäkerheten värnas.

Våra synpunkter

Kommuner och landsting står de närmsta åren inför en stor utmaning i att rekrytera personal med hälso- och sjukvårdskompetens. Det är därför av yttersta vikt att personer som kommer till Sverige och har en adekvat utbildning för att arbeta inom hälso- och sjukvården snabbt och på ett rättssäkert sätt kan få en svensk legitimation. Detta underlättas genom att ställa tydliga krav på vad den enskilde ska uppfylla för att kunna få en legitimation. Tydliga krav och kriterier bidrar också till en ökad patientsäkerhet.

Vi delar därför Socialstyrelsens bedömning att det är bra med föreskrifter som fastställer vilka krav som ställs för att den med en utbildning från tredjeland ska kunna få legitimation i Sverige. De krav som Socialstyrelsen föreslår anser vi är adekvata och rimliga, och borgar för att en god patientsäkerhet kan upprätthållas.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Stockholm den 1 mars 2017

ÅSA LINDHAGEN OCH CLARA LINDBLOM

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Socialstyrelsen har tagit fram ett förslag till nya föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland (utanför EU/ESS). Bestämmelser om legitimation finns i patientsäkerhetslagen (2010:659), PSF, och patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), PSF. Det är Socialstyrelsen som prövar behörighetsfrågor, bland annat ansökningar om legitimation.

Bestämmelser om förutsättningar för svensk legitimation för personer med utbildning från tredjeland (utanför EU/ESS) finns i 6 kap. PSF. Det rör sig om yrken inom hälso- och sjukvården, tandvården eller detaljhandel med läkemedel för vilka det finns bestämmelser om legitimation eller annan behörighet i Sverige. Enligt 6 kap. 1 § PSF ska den enskilde efter ansökan få ett behörighetsbevis om han eller hon

1. har genomgått den kompletterande utbildning och fullgjort den praktiska tjänstgöring som behövs för att kunskaperna och färdigheterna ska motsvara de svenska kraven,
2. har för yrket nödvändiga kunskaper i svenska författningar, och
3. har för yrket nödvändiga kunskaper i svenska, danska eller norska språket.

Beskrivning av problemet idag och vad Socialstyrelsen vill uppnå med de föreslagna föreskrifterna

År 2016 togs en promemoria fram inom Regeringskansliet med bedömningar om en effektiv valideringsprocess för hälso- och sjukvårdsyrken. I promemorian anfördes att Socialstyrelsen i ökad utsträckning bör meddela föreskrifter om vilka krav på utbildning, praktisk tjänstgöring, kunskaper i svenska författningar och språkkunskaper som gäller för att få legitimation. Behovet av föreskrifter på området har även tidigare framhållits i en proposition och i flera andra offentliga publikationer.

Efter överklaganden har allmänna förvaltningsdomstolar tagit ställning i frågor som rör tillämpningen av 6 kap. 1 § PSF, bland annat vilka krav som Socialstyrelsen kan ställa på sökanden. I många fall har domstolen gått på Socialstyrelsens linje. Det finns dock även exempel på motsatsen, till exempel ett fall där Förvaltningsrätten i Stockholm ansåg att om Socialstyrelsen vill kunna besluta att individer ska genomgå kunskapsprov, krävs det att myndigheten utnyttjar sitt bemyndigande att utfärda föreskrifter om kraven på utbildning, praktisk tjänstgöring m.m.

Högsta Förvaltningsdomstolen har i ett avgörande funnit att Socialstyrelsen är oförhindrad att pröva om den utbildning sökanden åberopar är sådan att den är jämförbar med de krav som ställs på en examen inom EES-området eller i Schweiz. Rättsfallet är ytterligare ett exempel på att avsaknaden av myndighetsföreskrifter kan ge upphov till ett osäkert rättsläge.

Socialstyrelsen anser, bland annat sett mot bakgrund av det ovanstående, att det är angeläget att ta fram föreskrifter med de krav som den sökande ska uppfylla för att få legitimation i Sverige. En icke författningsreglerad process bedöms inte vara optimal, vare sig när det gäller effektivitet eller rättssäkerhet. Det är viktigt att rättsläget klarläggs så att det inte längre framstår som oklart vad Socialstyrelsen kan ställa för krav när det till exempel gäller kunskapsprov och språkkunskaper.

De föreslagna föreskrifterna ska, så långt det är möjligt i dagsläget, klargöra förutsättningarna för att få legitimation enligt 6 kap. 1 § PSF. Socialstyrelsen eftersträvar genom detta en enhetlig och effektiv legitimationsprocess för den aktuella målgruppen samtidigt som patientsäkerheten värnas. För sökanden är det givetvis en fördel om det i föreskrifter framgår tydligt vilka krav som han eller hon ska uppfylla för att få legitimation. Tydliga krav på de sökande, till exempel vad gäller kunskaper och färdigheter, gynnar även patienternas säkerhet. Socialstyrelsen bedömer att föreskrifterna kan komma att förkorta tiden för den enskilde från ansökan till yrkesutövning samt även effektivisera myndighetens handläggning av dessa ärenden. Genom föreskrifterna får även de som inte uppfyller förutsättningarna information om detta. De kan då anpassa och förhålla sig till detta förhållande snabbare än vad som är fallet för närvarande.

Socialstyrelsen bedömer även att det är lämpligt att i föreskriftsform ange de kurser eller prov som krävs för att den sökande ska kunna styrka att han eller hon har tillräckliga språkkunskaper.

Avsikten är att författningen ska träda i kraft den 1 juni 2017.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och anser att de kan skapa en mer enhetlig och effektiv legitimationsprocess för den aktuella målgruppen samtidigt som patientsäkerheten värnas.

I dagsläget kan stadsledningskontoret se en utmaning i att rekrytera medarbetare med adekvat kompetens inom hälso- och sjukvården. Utlandsutbildad legitimerad personal är viktig för Stockholms stads personalförsörjning och det är viktigt att denna rekryteringsväg är kunskapsbaserad, rättssäker och effektiv. Stadsledningskontoret instämmer i Socialstyrelsens bedömning att det är angeläget att ta fram föreskrifter med de krav som den sökande ska uppfylla för att få legitimation i Sverige. Likaså bedömer stadsledningskontoret att det är rimligt att anta att genom klargöra de krav som gäller för till exempel kunskapsprov och språkkunskaper kan Socialstyrelsens handlägningsprocess förkortas. Stadsledningskontoret vill dock lyfta fram vikten av att de institutioner och lärosäten som tillhandahåller utbildning (till exempel kunskapsprov och språktester) får de resurser som aktuellt förslag kommer att kräva.